Protocol medisch handelen

ST. JOSEPH SCHOOL
LEIDEN

Vastgesteld; maart 2026

Inhoudsopgave

Inleiding

Hoofdstuk 1- Het kind wordt ziek op school

Hoofdstuk 2- Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Hoofdstuk 3- Medische handelingen

Hoofdstuk 3.1-Handelingen waarvoor de wet BIG niet geldt
Hoofdstuk 3.2-Handelingen waarvoor de wet BIG wel geldt

Hoofdstuk 4- Wettelijke regels en aansprakelijkheid

Bijlage 1- Het kind wordt ziek op school

Bijlage 2- Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Bijlage 3- Verklaring van ouders welke personen-door de ouders geregeld-op school medische handelingen bij hun kind mogen verrichten

Inleiding

Leraren worden op school regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet. Ook krijgen wij als school steeds vaker het verzoek van ouders om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen.

Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van leraren gevraagd. Leraren en directie begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn. Wanneer er fouten worden gemaakt, kunnen zij aansprakelijk gesteld worden. Daarom wordt in voorliggend protocol beschreven dat medische handelingen niet door professionals van een basisschool worden verricht.

Hoofdstuk 1 - Het kind wordt ziek op school

Regelmatig komt een kind ’s morgens gezond op school en krijgt het tijdens de schooluren last van hoofd- buik- of oorpijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect geprikt worden. Een leraar verstrekt dan enkel met toestemming van ouders een paracetamol of wrijft een zalfje op de plaats van een insectenbeet. In zijn algemeenheid is een leraar niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is, naar huis moet.

Wanneer wordt contact opgenomen met ouders?

Als een kind ziek is of in acute gevallen niet meer met de les kan meedoen, neemt de school altijd(indien nodig na overleg met BHV) contact op met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het naar de huisarts, etc.?). Ook wanneer een leraar inschat dat het kind bij een eenvoudig middel gebaat is, moet altijd eerst contact hierover zijn met de ouders waarin toestemming gevraagd aan de ouders om een bepaald middel te verstrekken, tenzij de ouders van tevoren het toestemmingsformulier hebben ingevuld en ondertekend (zie bijlage 1)
Het noodformulier moet in Parnassys geplaatst worden en ook op papier in de klas aanwezig zijn.
Wanneer de ouders en andere door de ouders aangewezen vertegenwoordigers niet te bereiken zijn, blijft het kind op school en wordt de huisarts geconsulteerd.

Hoofdstuk 2 - Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica of medicijnen bij toevallen of gedragsstoornissen. Ouders vragen dan aan de school om deze middelen te verstrekken. Wij overleggen altijd eerst met de ouders of er een mogelijkheid is om het ritme van het verstrekken van medicijnen zodanig te regelen, dat er geen medicijnen op school gegeven hoeven te worden.

Als dit niet anders geregeld kan worden, leggen wij de afspraken schriftelijk vast (zie bijlage 2). Door het vastleggen van afspraken weten ouders wat zij van de school kunnen verwachten en weet de school op haar beurt wat zij zal doen en waar zij verantwoordelijk voor is. Het verzoekformulier wordt in Parnassys opgenomen bij het dossier van de leerling. Een kopie hiervan wordt in de groepsmap bewaard, zodat een invaller op de hoogte is van de afspraken. Ouders zijn verantwoordelijk voor het op de hoogte stellen van medewerkers van de Tussenschoolse Opvang en BSO[1].

Enkele praktische adviezen:

- Neem de geneesmiddelen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het kind.
- Een nieuw geneesmiddel of aanpassing van medicatie wordt zo mogelijk eerst thuis toegepast, zodat het effect van het gebruik door de ouders geobserveerd kan worden. Dit kan in het weekend of tijdens een vakantie.
- Indien dit van toepassing is zorgen de ouders dat het verzoekformulier “Verstrekken van medicijnen” wordt aangepast en de aangepaste versie wordt ingeleverd op school.
- De school (via schoolbestuur) heeft tegen een eventueel verkeerd toedienen van medicatie, een verzekering afgesloten.

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, bel dan direct met een arts. Bel bij een ernstige situatie direct het alarmnummer 112. Zorg in alle gevallen dat alle relevante gegevens bij de hand zijn, zoals: naam, geboortedatum, adres, telefoonnummer, huisarts en /of specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend, welke reacties het kind vertoont en eventueel welke fout is gemaakt.

Het bewaren van medicijnen op school moet tot een minimum worden beperkt. De medicijnen dienen in een afgesloten kast/lade (koelkast indien dit nodig is) te worden bewaard buiten bereik van leerlingen.

[1] Dit betreft medewerkers van een organisatie anders dan de school.

Hoofdstuk 3 - Medische handelingen

Voor een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zorgt de school dat het kind zoveel mogelijk naar school gaat. Het kind heeft contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale leven van een schoolkind en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn. Voor medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De wet “Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg” (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. Hieronder wordt uitleg hierover gegeven.

Hoofdstuk 3.1 - Handelingen waarvoor de wet BIG niet geldt.

Het geven van medicijnen, bijvoorbeeld een ‘paracetamolletje’ of het behandelen van een insectenbeet zijn handelingen waarvoor de wet BIG niet geldt. Bijlage 2 is hierbij van toepassing. Een uitzondering wordt gemaakt voor het toedienen van een zetpil. Het toedienen van een zetpil door een leraar overschrijdt de professionele relatie tussen leraar en leerling. Voor beiden kan een dusdanig ongemakkelijke situatie ontstaan die voorkomen dient te worden. In een dergelijk geval regelen de ouders dat de zetpil door hen of een vervanger wordt toegediend. De school biedt een ruimte waar dit plaats kan vinden.

Hoofdstuk 3.2 Handelingen waarvoor de wet BIG wel geldt

Medische handelingen die onder de wet BIG vallen, worden niet door leraren of andere professionals van de school verricht.

Medische handelingen die onder de wet BIG vallen, worden door ouders zelf op school verricht. Ook is het mogelijk dat ouders regelen dat bijvoorbeeld een familielid of medewerkers van de thuiszorg de medische handelingen op school verrichten. De ouders hebben een verklaring afgegeven waarin vastgelegd is welke personen door de ouders gerechtigd zijn om dit uit te voeren (bijlage 3).

Deze verklaring zit in Parnassys bij het dossier van het kind. De ouders stellen ook de medewerkers van de Tussenschoolse Opvang op de hoogte hiervan. Ook kan het zijn dat een leerling de medische handeling zelf verricht waarvoor door ouders schriftelijk toestemming is gegeven. Ook is beschreven op welke wijze gehandeld dient te worden als er sprake is van een calamiteit, bijvoorbeeld, wie gewaarschuwd moet worden. Er zijn afspraken gemaakt waar de medische handeling plaatsvindt.

Hoofdstuk 4. Wettelijke regels en aansprakelijkheid

Zoals hierboven beschreven is, worden medische handelingen die onder de wet BIG vallen, niet door leraren of andere professionals van de school verricht. In deze paragraaf wordt nader uitleg gegeven over wettelijke regels en aansprakelijkheid en een onderbouwing gegeven van het besluit waarom leraren of andere professionals van de school geen medische handelingen verrichten.

De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (medische en paramedische beroepen) en geldt niet voor onderwijzend personeel. Bepaalde handelingen, de zogenaamde voorgehouden handelingen, mogen alleen verricht worden door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet dan beoordelen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten. Hij geeft hiervoor dan een zgn. bekwaamheidsverklaring af. Indien de school zich wil verzekeren voor het uitvoeren van medische handelingen vallend onder de wet BIG, is een bekwaamheidsverklaring een belangrijke eis van de verzekering.

Ondanks dat een leraar of andere professional van school instructie kan krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren, is het niet verantwoord om dit soort handelingen te verrichten naast de verantwoordelijkheid voor een groep kinderen. De dynamiek van de klas vraagt gedurende de hele dag de aandacht van een leraar.

Daarnaast beschikken scholen over onvoldoende mogelijkheden om anderen dan de leraar voor het uitvoeren van medische handelingen, beschikbaar te stellen.
Ook is wettelijk geregeld dat een leraar mag weigeren om medische handelingen te verrichten. In een dergelijke situatie moet de directie een ander teamlid vragen om de medische handeling uit te voeren. Dit geeft voor alle betrokkenen –zowel voor het kind, de ouders als de betrokken leraar- een ongewenste situatie.

Daarmee kunnen we dus stellen dat medische handelingen in geen enkele situatie voor leerkracht of schoolleiding of andere professionals van de school worden uitgevoerd. Waarschuwing. Een leraar die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts een medische handeling die onder de wet BIG valt, verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan dan als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

De wet BIG is niet van toepassing indien er sprake is van een noodsituatie. Iedere burger wordt dan geacht te helpen naar beste weten en kunnen.

Bijlage 1 - Het kind wordt ziek op school

Verklaring: Toestemming tot handelwijze indien het kind ziek wordt op school

(Eventueel te gebruiken als bijlage bij het inschrijfformulier van de school)

Het kan voorkomen dat uw kind tijdens het verblijf op school ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt gestoken etc. In zo'n geval zal de school altijd contact opnemen met de ouders, verzorgers of met een andere, door hen aangewezen, persoon. Een enkele keer komt het voor dat deze niet te bereiken is. Als deze situatie zich voordoet zal de leraar een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een 'eenvoudige' pijnstiller of dat een arts geconsulteerd moet worden.

Als u met hiermee akkoord bent, wilt u dan dit formulier invullen.

Ondergetekende gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

Naam:

Geboortedatum:

Adres:

Postcode en plaats:

Naam ouder(s)/verzorger(s):

Telefoon:

Naam huisarts:

Telefoon:

Te waarschuwen persoon, indien ouder(s)/verzorger(s) niet te bereiken zijn:
Naam:

Telefoon:

Mijn kind is overgevoelig voor de volgende zaken:
Naam leerling:

Geboortedatum:

- MEDICIJNEN:
- ONTSMETTINGSMIDDELEN:

- CREMES tegen bijvoorbeeld insectenbeten:
- PLEISTERS:
- OVERIG:

Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de directie van de school.
Het is zeer belangrijk dat deze gegevens actueel zijn.

Ondergetekende:

Ouder/verzorger van:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Bijlage 2 - Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Let op! Personeel verricht geen BIG voorbehouden handelingen

Verklaring: Toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek (dit geldt alleen voor niet BIG handelingen)

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

Naam leerling:

Geboortedatum:

Adres

Postcode en plaats:

Naam:

ouder(s)/verzorger(s):

Telefoon:

Naam huisarts:

Telefoon:

Naam specialist:

Telefoon:

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte:

Naam van het medicijn:

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:
…… uur / …… uur / …… uur / …… uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

Dosering van het medicijn:

Wijze van toediening:

Wijze van bewaren:

Controle op vervaldatum door: (naam)

Functie:

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q de hieronder genoemde leraar die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam leerkracht:

Ouder/verzorger:

Plaats

Datum:

Handtekening:

Instructie voor medicijntoediening:

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op (datum):

Door:

Functie:

Naam instelling:

Aan:

Functie:

Naam en plaats school:

	Ouder/verzorger 1	Ouder/verzorger 2
Naam ouder/verzorger		
Handtekening		
Plaats		
Datum		

Bijlage 3 Verklaring van ouders welke personen –door de ouders geregeld- op school medische handelingen bij hun kind mogen verrichten.

Ondergetekenden zorgen dat onderstaande persoon (personen) de ‘medische handeling’ die hieronder genoemde leerling nodig heeft, verricht op school.
De school is niet verantwoordelijk voor de uitvoering van de medische handeling maar stelt wel een ruimte beschikbaar.

naam leerling:

geboortedatum:

adres:

postcode en plaats:

naam ouder(s)/verzorger(s):

telefoon thuis :

telefoon werk:

naam huisarts:

telefoon:

naam specialist:

telefoon:

De medische handeling wordt verricht door

Naam

Adres

Postcode en plaats

Telefoon

Beschrijving van de ziekte waarvoor de ‘medische handeling’ op school bij de leerling nodig is:

Omschrijving van de uit te voeren ‘medische handeling’:

De ‘medische handeling’ moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:

_____ uur _____ uur _____ uur _____ uur

Andere afspraken tussen ouders en school:

	Ouder/verzorger 1	Ouder/verzorger 2
Naam ouder/verzorger		
Handtekening		
Plaats		
Datum Handtekening		